Зауваження та пропозиції до проекту
КОНЦЕПЦІЇ
розвитку системи громадського здоров'я в Україні

Розташування в тексті	Зміст положення (норми) проекту акта	Пропозиції	Примітка
Пояснювальна записка п. 6-1	У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.	У проекті розпорядження відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.	
П. 7	У проекті Закону відсутні правила і процедури	У проекті розпорядження відсутні правила і процедури	
П.8	Проект постанови розміщено на сайті Міністерства	Проект розпорядження розміщено на сайті Міністерства	
Концепція (преамбула)	Держава розглядає здоров'я населення однією з найбільших цінностей, яке є необхідним компонентом розвитку та соціально- економічного процвітання України.	Здоров'я населення є однією з найбільших цінностей, яке є необхідним компонентом розвитку та соціально- економічного процвітання України.	На нашу думку, мова має йти не лише про підхід держави, а й про декларацію цінностей всього суспільства.
	Центральним елементом системи громадського здоров'я тривалий час залишалася Державна санітарно-епідеміологічна служба, яка мала на меті забезпечити санітарне та епідемічне благополуччя населення.	Одним з елементів системи громадського здоров'я була Державна санітарно-епідеміологічна служба, яка мала на меті забезпечити санітарне та епідемічне благополуччя населення.	«Якщо розглядати основні оперативні функції громадського здоров'я, то в Україні значну частину з них впродовж багатьох років виконувала сан-епідслужба. Зокрема здійснювала епіднагляд за здоров'ям населення за різними параметрами, моніторинг та реагування на небезпеки для здоров'я під час надзвичайних ситуацій (стихійних лих, гуманітарних криз тощо), захист здоров'я населення, у тому числі й завдяки забезпеченню сприятливих умов навколишнього середовища, професійної діяльності, безпечності харчових продуктів, а також комунальної гігієни, гігієни праці та харчування. Але це не повний перелік функцій системи громадського здоров'я. До

			них належать також зміцнення здоров’я через вплив на його соціальні детермінанти, вивчення факторів ризику та їх подолання, корекція способу життя, поведінкових чинників» (О.П.Гульчій, 2016 р.)
	На регіональному та районному рівнях створені центри здоров’я, які також мають виконувати окремі функції громадського здоров’я, однак маючи недостатнє фінансування, а також через відсутністю координуючої установи, такі центри не інтегровані у загальну систему громадського здоров’я, концептуальне бачення їх ролі не визначено.		Переважно саме ці центри виконують, не зважаючи на низку проблемних питань, 9-ту оперативну функцію громадського здоров'я.
	У системі охорони здоров’я на національному рівні у сфері управління Міністерства охорони здоров’я України існує ряд державних установ, закладів та підприємств, які здійснюють діяльність у сфері громадського здоров’я без належної координації та відчутних результатів.	У системі охорони здоров’я на національному та регіональному рівнях існує низка державних та комунальних установ, закладів та підприємств, які здійснюють діяльність у сфері громадського здоров’я без належної координації та відчутних результатів.	Проблематичною залишається не лише розладнаність роботи закладів сфери управління МОЗ, а й відсутність координації з іншими відомчими закладами, які теж виконують окремі функції з громадського здоров’я.
	Залучення громадянського суспільства, включаючи як бізнесові структури, так і неурядові громадські організації, до процесу	Залучення громадянського суспільства, включаючи як бізнесові структури, так і неурядові громадські організації, до процесу формування та реалізації політики	Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" (стаття 5): "Державні, громадські або інші органи, підприємства, установи, організації, посадові особи та громадяни зобов'язані забезпечити пріоритетність охорони здоров'я у власній діяльності,

	формування та реалізації політики громадського здоров’я загалом є формальним, за виключенням сфери протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу, у якій останні відіграють чи не лідуючу роль, чому сприяє система міжнародної допомоги.	громадського здоров’я загалом є формальним, за виключенням сфери протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу, у якій останні відіграють чи не лідуючу роль, чому сприяє система міжнародної допомоги. Відсутнє консолідоване залучення до зазначених процесів медичних працівників усіх спеціальностей та кожного мешканця України.	не завдавати шкоди здоров'ю населення і окремих осіб, у межах своєї компетенції надавати допомогу хворим, інвалідам та потерпілим від нещасних випадків, сприяти працівникам органів і закладів охорони здоров'я в їх діяльності, а також виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством про охорону здоров'я". Тоді логічним є принцип 4 – солідарної відповідальності.
			*загалом у частині «Проблеми, які потребують розв’язання» варто розширити питання відповідності підходам Global Health та New Public Health. При потребі готові надати додаткові пропозиції.
Засади та принципи формування системи громадського здоров’я	**Принцип доказовості та економічної доцільності** Принцип буде базовим для прийняття управлінських рішень у системі громадського здоров’я.	**Принцип доказовості та економічної доцільності** Принцип буде базовим для прийняття управлінських рішень у системі громадського здоров’я з урахуванням забезпечення Права на здоров’я та охорону здоров’я з розрахунку на довгострокову перспективу	
Мета та завдання Концепції	***Створенні єдиної системи громадського здоров’я, що передбачає:*** …консолідацію аналітичних, дослідних, лабораторних установ Міністерства охорони здоров’я та створення єдиного Центру громадського здоров’я		Структура і концепція діяльності Центру, викладені у наказі МОЗ від 18.09.2015 № 604, викликають питання в частині узгодження його «єдиності» з тенденцією в державі до децентралізації. Зазначена позиція також вступає в суперечність з позицією «Органи місцевого самоврядування (обласні ради, їх виконавчі органи, а до їх створення — обласні державні адміністрації) забезпечують реалізацію політики через **регіональні центри громадського здоров’я** (комунальні заклади/установи/підприємства)».

	МОЗ України шляхом об'єднання існуючих установ і закладів МОЗ та Держсанепідслужби України;		
	Створенні єдиної системи громадського здоров'я, що передбачає:	Додати: … забезпечення пріоритету протидії неінфекційним захворюванням відповідно до сучасних глобальних та національних викликів.	
	Удосконаленні фінансування та консолідація державних ресурсів для системи громадського здоров'я , що включає: передбачення цільових видатків на виконання загальнодержавних і регіональних програм профілактичного спрямування, із залученням коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством;	***Удосконаленні фінансування та консолідація державних ресурсів для системи громадського здоров'я , що включає:*** забезпечення пріоритету профілактичної спрямованості, передбачення цільових видатків на виконання відповідних загальнодержавних і регіональних програм, із залученням коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством;	
	формування державної політики та принципів державно-приватного партнерства на вирішення соціально значимих проблем громадського здоров'я;	формування державної політики з урахуванням принципів державно-приватного партнерства для вирішення соціально значимих проблем громадського здоров'я;	

Шляхи і способи розв'язання проблем	посилення політичної ролі Міністра охорони здоров'я України у сфері громадського здоров'я через запровадження політик «Врахування інтересів здоров'я в усіх сферах державної політики» та «Єдине здоров'я» та законодавче врегулювання повноважень Міністра у подоланні надзвичайних ситуацій, які можуть мати негативний вплив на здоров'я населення;	посилення політичної ролі Міністра охорони здоров'я України у сфері громадського здоров'я через запровадження політик «Врахування інтересів здоров'я в усіх сферах державної політики», «Представництво інтересів здоров'я у сфері національної безпеки» та «Єдине здоров'я» та законодавче врегулювання повноважень Міністра у подоланні надзвичайних ситуацій, які можуть мати негативний вплив на здоров'я населення;	
	залучення первинної медико-санітарної допомоги до виконання програм громадського здоров'я;	залучення медичних працівників усіх фахів і рівнів, у першу чергу, первинної медико-санітарної допомоги до виконання програм громадського здоров'я;	
1. Формування політики, управління та фінансування у сфері громадського здоров'я:	**1.2. Управління:** визначення пріоритетних напрямів забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу та іншим інфекційним та неінфекційним хворобам;	**1.2. Управління:** визначення пріоритетних напрямів забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, протидії інфекційним та неінфекційним хворобам, у тому числі соціально-небезпечним;	Питання протидії комплексу інфекційних та неінфекційних хвороб ВЗАГАЛІ видається більш пріоритетним у концепції, ніж протидія окремим, хоч і важливим нозологіям. Крім проблеми ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, не можна забувати про інші інфекційні (ІПСШ) та неінфекційні (наркологічні) соціально-небезпечні хвороби.
2. Реалізація політики та надання послуг у сфері	***2.1.* На національному рівні** Реалізацію політики та надання послуг здійснює Центр громадського		Чому 9? Чому міжрегіональними? Як вбачається побудувати координацію цих міжрегіональних відокремлених підрозділів із зазначеними нижче регіональними центрами громадського здоров'я?

громадського здоров'я	здоров'я МОЗ України з відокремленими міжрегіональними структурними підрозділами (не більше 9)		Дублювання функцій, додатковий прошарок керівників? Потребує очного обговорення.
	оцінка ризиків для громадського здоров'я; моніторинг стану здоров'я населення, здійснення причинно-наслідкового аналізу щодо впливу факторів навколишнього середовища (екологія, вода, харчування, професійне середовище тощо) на стан здоров'я населення, розроблення пропозицій для політики;	оцінка ризиків та соціальних детермінант здоров'я; моніторинг стану здоров'я населення, здійснення причинно-наслідкового аналізу щодо впливу факторів навколишнього середовища (екологія, вода, харчування, професійне середовище тощо) на стан здоров'я населення, розроблення пропозицій для політики;	
	***2.2.* Додатково на центральному рівні** Реалізація політики та надання послуг у сфері громадського здоров'я здійснюється також й іншими центральними органами виконавчої влади, що формують та реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки; державної аграрної політики та з питань продовольчої безпеки держави; у сфері	***2.2.* Додатково на центральному рівні** Реалізація політики та надання послуг у сфері громадського здоров'я здійснюється також й іншими центральними органами виконавчої влади, що формують та реалізують державну політику у сфері національної безпеки, охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки; державної аграрної політики та з питань продовольчої безпеки держави; у сфері промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, у сфері праці та соціальної політики, зайнятості населення та трудової міграції, у сферах освіти і	Громадське здоров'я – одна з першочергових складових можливої загрози національній безпеці, доцільним вважаю розглянути питання про постійну участь Міністра охорони здоров'я у роботі РНБО.

	промислової безпеки, охорони праці, гігієни праці, у сфері праці та соціальної політики, зайнятості населення та трудової міграції, у сферах освіти і науки, наукової, науково- технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій; у сфері охорони державного кордону; у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та іншими у відповідності до покладених на них функцій.	науки, наукової, науково- технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій; у сфері охорони державного кордону; у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та іншими у відповідності до покладених на них функцій.	
			З проекту «Концепції…» неясний характер взаємодії Центру громадського здоров’я МОЗ України з ДУ "Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України" та розподіл функцій – доцільно уникнути дублювання.

Президент ГО «Київський клуб» **В.В. Короленко**